די געשיכטע פון די „בני ציון אין טאראנטא"

געשריבען פון מ. א. מוראוויציק

די ערשטע גרינדונגס פערזאמלונג.

עטליכע טרוימער אידעאליסטען פון דער אלטער היים, זוכענדיג א תיקון פאר זייערע נשמות אין זייער פייער אדאפטירטער היים, וואו דער אידישער געזעלשאפטליכער לעבען איז געווען זייער אפגעלאזען און צוועקלאז, האבען זיך אין 1901 אין א שבת צו נאכט פערזאמעלט ביי זייערען א חבר מר. רייקום אין עדווארד סטריט, און אין יענעם אווענד איז געלייגט געווארען דער גרונדשטיין פון די „בני ציון" מיט די פאלגענדע אלעם חברים: ק. יאפע, זש. קליין, חשמל, מ. מענסאן, ס. ראגאל, זש. האפמאן, ל. בלום, לואיס, זש. קאהען, מיט חבר טיל אלעס פארזיצענדער.

מיט א קורצע צייט שפעטער איז גענומען געווארען א האל אין 10 עליזאבעט סטריט, און דארטען פלעגט שטאפינדען יעדען זונטאג א פערזאמלונג מיט פערשיעדענע אונטערהאלטונגען און דארטען איז אויך איינגעפיהרט געווארען צו זינגען די „התקוה" צו יעדע ערעפענונג.

די פינאנציעלע לאגע פון **די בני ציון** איז אבער געווען זעהר א טרויעריגע, אזוי אז עס האט שוין געהאלטען אז די לענדלידי פון האל זאל פארקויפען די ביסעל האב און גוטס פון בני ציון פאר רענט. נאר לא ינום ולא יישן... חבר ראגאל, זייענדיג קראנק צום בעט האט זיך דערוואוסט וואס עס קומט פאר, און פארגעסענדיג זיין קראנקהייט האט ער אויפגעזוכט חבר ק. יאפע, און ביידע האבען זיך געלאזען איבערן שטאדט שאפען די נויטיגע „פינאנסען", און גיך איז געזאמעלט געווארען די ריזיגע סומע פון 30 דאלאר גענוג צו בעצאהלען רענט און אויך קויפען אביסעל קוילען צו דערווארעמען דעם האל, און אט אזוי איז אפגעראטעוועט געווארען די „בני ציון" פון אונטערגאנג.

מיט א ביסעל צייט שפעטער איז דער האל אין עליזאבעט סטריט שוין געווארען קליין, און א גרעסערע האל איז גענומען געווארען אין 208 ארעלייד סטריט. דארטען איז אויך געגרינדעט געווארען די „ציון מעדכען שולע" מיט דער הילפע פון די פאלגענדע אלס לעהרער, זש. האפמאן, מרס. סיגעל, פ. לואיס, לאפידוס, שולמאן, און זש. ראס.

מיט דעם אריינטריט אין דער ארגאניזאציע אין 1905 פון די חברים ב. סטאן, און א. פאליק איז די ציוניסטישע טהעטיגקייט געווארען אינטענסיווער און פיעלע וויכטיגע ארבייט איז געטון געווארען.

די חברים פאליק, ווהייט און סטאן זיינען געווען די גרינדער פון דעם שער קלאב פון דער „רזשואיש קאלאניאל טראסט", אלעס סעקרעטער פון דיעזען קלאב איז ערוועהלט געווארען יוליאוס לעווין, דער ערשטער חבר צו קויפען שערס אין א בעדייטענדער צאהל איז געווען חבר א. ווייגבערג, ער האט געקויפט 150 שערס, די אויבענדערמאנטע חברים האבען אויך פיעל מיטגעהאלפען אין די זאמלונגען פארן נאציאנאל פאנד.

חבר ק. יאפע איז ערוועהלט געווארען פארזיצענדער פון די בני ציון אין 1905 האלטענדיג דיעזען אמט 2 יאהר.

ניט נאר אויף דעם ציוניסטישען געביט זיינען די בני ציון געווען טהעטיג נאר אויך אין אלגעמיינע אידישע אנגעלעגענהייטען, אויף יעדען אידישען אומגליק זיינען זיי געווען די ערשטע זיך אפצורופען.

אין יענער צייט האבען זיך שלעכטע נאכריכטען דערטראגען פון רוסלאנד פון א קאנסטיטוציע, פרייהייט מיט אידישע פאגראמען אין קישענעוו, אדעס און אנדערע פלעצער. הילף איז געווען דרינגענד, און די בני ציון זיינען געוועזען די ערשטע צו אפרופען זיך צו אונזערע ברידער פון יענער זייט ים, און א גרויסער מאס מיטינג איז פון זיי פאררופען געווארען אין מיקאל סטריט שוהל צו פראטעסטירען געגען די גרויזאמקייטען פון „צאר" מיט זיינע משרתים די שווארץ מאה'ניקעס און אויף שאפען א בעדייטענדע סומע אלעס באלדיגע הילף פאר די פאגראם קרבנות.

דער הויפט הערנער פון יענער היסטארישער פערזאמלונג איז געווען דער בעוואוסטער פאלקס רעדנער מאסליאנסקי אויך האבען פיעלע אנדערע פראמינענטע פערזענליכקייטען גערעדט ביי דיעזען מיטינג, וואו דר. ווילד, פראפעסאר ראמזי, רבי גארדאן סעמיועל בענדזשאמין, דאן לייטענאנט פון די קווינס און, רבי רזשייקאבס.

דער לעצטער איז פון אנפאנג געווען א געגנער פון דיעזען פראטעסט מיטינג צוליעב דעם בעוואוסטען טעם אז אידען דארפען זיין שטיל פון וואסער און נידריגער פון גראז, און דא זאלען נאר אידען שרייען און פראטעסטירען עפענטליך ווען מען שלאגט זיי! ... דאך צום סוף האט ער זיין מיינונג געביטען און מיטגעהאלפען צו דעם ערפאלג פון מיטינג און א סומע פון $4500 איז געזאמעלט געווארען ביי יענער היסטארישער פערזאמלונג.

אין 1906 ווען די נאכריכטען פון פאגראמען אין רומעניען האבען דערגרייכט אין טאראנטא זיינען ווידער געווען די בני ציון צו פארופען א מאס מיטינג און א היבשע סומע איז געזאמעלט געווארען

מיט דעם פערגרעסערטען וואוקס פון די בני ציון אין 1906 האט זיך אויך פארגרעסערט זייערע פינאנציעלע אויסגאבען, און פיעלע פלענער זיינען געמאכט געווארען צו שאפען א געהעריגע סומע און צו ערמעגליכען אן צו געהן מיט די וויכטיגע ציוניסטישע ארבייט. ענדליך איז באשלאסען געווארען אויפצופיהרען די היסטארישע שפיעל „בר-כוכבא". פאר דיעזען צוועק איז דער וויקטאריא האל געדונגען געווארען, און די ארטיסטען זיינען טאקי געווען איינענע.

ק. יאפע אלס לידער מיט דער מיטווירקונג פון די קינסטלער חברים מ. מענסאן, שלעזינגער, י. ראם, י. קאהען גאלדסמיט, מ. ראזען און פיעלע אנדערע.

צוויי וואכען צייט האבען די חברים שווער געארבייט, ניט קוקענדיג אויף דעם טאג שווערע ארבייט פלעגען זיי באלד פון די שעפער געהן צו דער ארבייט, ווי צו גרייטען די בימה אויסשטאטונגען און אויך זיך איינלעבען אין פערשיעדענע ראלען. און דער טאג פון דער פארשטעלונג איז געקומען, דער האל איז געווען געפאקט פון צושויער און די אמאטור ארטיסטען האבען זיך ווירקליך אליין איבערטראפען, דאס פובליקום האט געהעריג אפלאדירט. חבר י. ראם האט זיך איבערהויפט אויסגעצייכענט אין זיין ראלע און אלס אנערקענונג פאר זיין גוט שפילען האט ער אלס מתנה א פיינעם טינטער באקומען וועלכען ער דערמאהנט נאך מיט גדלות עד היום...

דאס געשאפענע געלד פון דער אונטערנעהמונג ווי קליין זי איז געווען, האט אבער געגעבען א שטויס פארווערטס דעם ציוניזם אין טאראנטא, און האט צוגעגעבען מוטה צו די חברים פאר ווייטערע ארבייט.

אין 1905 איז דער קאונסיל בעשאפען געווארען דורך דער איניציאטיווע פון די בני ציון, א קערפערשאפט אויסערוועהלט פון די עקזיסטירענדע ציוניסטישע פעראיינען צו אנפיהרען די אלגעמיינע ציוניסטישע ארבייט מעהר סיסטעמאטיש. חבר קעש האט געהאט די עהרע צו זיין דער ערשטער פארזיצענדער פון דיעזען קאונסיל.

אין 1906 איז א פעראייניגטע פערזאמלונג פון אלע פעראיינען אפגעהאלטען געווארען אין לואיזע סטריט סקוהל מיט דעם צוועק צו בעטראכטען פלענער פאר אן אייגענער היים פאר אלע ציוניסטען, און דארטען איז דער גרונדשטיין געלייגט געווארען פאר דיעזער היים דורך דעם „אקציאן" (שער) פלאן. חבר א. ווהייט האט גלייך אויסגעליהען 7 הונדערט דאלאר און א דעפאזיט איז געגעבען געווארען אויף א הויז אין 249 סימקא סטריט. חבר ב. סטאן האט ענערגיש געארבייט אין פערקויפען די אקציעס און עס איז איהם אויך געלונגען.

אין סימקא סטריט הויז איז די שוהל „יבנה" געגרינדעט געווארען פון די בני ציון אונטער וועמענס אויפזיכט זי שטעהט נאך עד היום, אין דיעזער שוהל ווערט געדאווענט שבתים און יו"ט.

דער איינקינפט געהט אויסשליסליך פאר'ן נאציאנאל פאנד. דער הויפט ערפאלג פון דער שוהל „יבנה" ווערט צוגעשריבען צו די חברים ד. שאץ, און ס. סעמיועלס.

די קניה פון דעם הויז אין סימקא סט, איז געווען א גאנץ געלונגענע, אין 1911 איז דאס הויז פארקויפט געווארען מיט א היבשען פארדיענסט און דער יעצטיגער „ציון אינסטיטוט" איז געשאפען געווארען. מיט דעם שאפען פון אן אייגענער היים האט זיך דער ציוניזם אין טאראנטא ערשט רעכט פארנאנדער געוואקסען, און איז באמת געווארען דער ריכטיגער פאקטאר אין דעם אידישען לעבען אין טאראנטא.

חבר קעש איז ערוועהלט געווארען פארזיצענדער פון די בני ציון אין 1907 אנהאלטענדיג דעם אמט 1 יאהר. אין 1908 איז חבר פאליק ערוועהלט געווארען פארזיצענדער בלויז פאר א האלבען יאהר. אין דיעזער קורצער צייט האט אבער חבר פאליק פיעל אויפגעטון אויף דעם געביעט פון זאמלען געלד פארן נאציאנאל פאנד, און אויף יעדען אופן אגיטירט דעם ציוניסטישען געדאנק.

חבר ראם האט איבערגענומען די טשערמאנשיפ ביז'ן ענדע פון דעם יאהר 1908, און חבר קעש איז ווידער ערוועהלט געווארען פארזיצענדער פאר דעם יאהר 1909. פון חבר קעש איז איבערגענומען די טשערמאנשיפ צו דר. שיין אין 1910 און ער האט דיעזען אמט ערפאלגרייך בעקליידעט פאר 3 יאהר. אונטער זיין לידערשיפ האט זיך די צאהל פון חברים אין די בני ציון פיעל פארגרעסערט. און צו מאכען דעם ציוניזם מעהר פאפולאר צווישען אלע שיכטען פון דער אידישער באפעלקערונג איז די „בני ציון בענעפיט סאסייטי" געגרינדעט געווארען.

אייגענטליך איז דאס אלעם געווען די זעלבע „בני ציון" נאר א מעגליכקייט איז געגעבען געווארען צו חברים — דורך אן עקסטרא אבצאהל — וועלכע נויטיגען זיך אין בענעפיט אין אן עת צרה.

דיעזער נייער אויפטהו האט געבראכט נייע הונדערטער חברים, וועלכע האבען געזוכט א בענעפיט סאסייטי, מיט א נאציאנאלען אונטערשלאג, פון אנפאנג איז אלעם געגאנגען כשורה, אבער אביסעל שפעטער ווען די צאהל פון די בענעפיט חברים האבען איבערשטיגען אין צאהל די „עהרען חברים" האט דער פעראיין צו ביסלאך אנגעהויבען פערלירען זיין פריהערדיגען ציוניסטישען קאליר, און די פערזאמלונגען פלעגט דער בענעפיט אינטערעס שטארק פארטונקלען דעם אמת'ען צוועק פון דעם פעראיין — דעם ציוניזם — פארשטענדליך האבען די עהרען חברים, אנגעהויבען צו פראטעסטירען געגען די בענעפיט חברים, דאס מיט זייערע דעבאטען וועגען בענעפיט ווערט קיין אמת'ע ציוניסטיש ארבייט ניט געטון — און מיט רעכט. — פיעלצוויסטיגקייטען און רייבונגען זיינען דורך דעם פארגעקומען, ווען ענדליך אין 1915 ווען חבר פ. ליוויי איז ערוועהלט געווארען פארזיצענדער האבען זיך די בענעפיט חברים אבגעטיילט און געגרינדעט א בעזונדערע סאסייטי אונטער דעם נאמען „ציון בענעוואלענט סאסייטי" און די „בני ציון בענעפיט" האט געקראגען צוריק איהר פריגען נאמען „בני ציון".

זעהר א קריטישע צייט האבען איבערגעלעבט די בני ציון דורך דער צוטיילונג זיינען די חברים געבליבען קליין אין צאהל און קיין גרויסע ארבייט האט ניט געקענט אונטערגענומען ווערען, טור א דאנק די אונערמידליכע ארבייט פון א קליינער צאהל איבערגעגעבענע חברים האבען די חברים. דורך געמאכט די שווערע צייט, און אין 1916 ווען חבר מ. ראזען איז ערוועהלט געווארען פארזיצענדער, האט ער מיט זיין ענערגיע און מוטה געהאלפען צו פארשטארקען די רייהען פון דער האלב צופאלענער „בני ציון" און מיט ערפאלג. פרישעס בלוט האט אנגעהויבען צוביסלאך אריינשטראמען, פארלעזונגען, דעבאטען, מוזיקאלישע אווענדען, פראפאגאנדא מיטינגען א. ז. וו. איז ביי חבר ראזען געווען אויף'ן טאגעס ארדנונג.

„יעדען זונטאג ביי די ציוניסטען, וועט זיך עפעס טון", איז געווען זיין מאטא, פריי פאר בעזוכער, און זיי פלעגען טאקי קומען פארברענגען אן אווענד, הערען א ציוניסטיש ווארט, און אט אזוי טאקי ווערען ציוניסטען, און פיעלע זיינען געווארען טהעטיג אין דער בעוועגונג עד היום. און היינט צו טאג זיינען די „בני ציון" געבליבען די עלטסטע און די ערשטע ווארט זאגער אין דער טאראנטאר ציוניסטישער וועלט.

אין 1917 איז חבר סמיטה ערוועהלט געווארען פארזיצענדער. אין 1918 האט חבר ס. ה. סאלאמאן איהם נאכגעפאלגט און פיעלע גוטע ציוניסטישע ארבייט איז פערצייכענט ווערען צום קרעדיט פון דעם לעצטען.

אין 1918 איז חבר פיליפ ראזענבערג ערוועהלט געווארען צו שטעהן אן דער שפיצע פון די „בני ציון". עס איז נאך אביסעל צו פריה צו אויסשפרעכען א מיינונג וועגען חבר ראזענבערגס טהעטיגקייט, האפענטליך וועט ער אויסנוצען זיין עהרען אמט פארן פארשריט פון די בני ציון און מיט דעם אויך דעם ערפאלג פון דעם ציוניזם אין טאראנטא בכלל. זייענדיג ערוועהלט אין א צייט ווען דער ציוניסטישער חלום ווערט אין א ווירקליכקייט-פערוואנדעלט וועט ער זיך אויך צופאסען צו דער גרויסקייט פון דער שעה.

די געשיכטע פון די „בני ציון" וועט ניט זיין פאלשטענדיג, ניט דערמאהנענדיג די 2 איבערגעגעבענע חברים י. וואולפסאן און ס. קאפלאן, וועלכע האבען בעוואכט די אינטערעסען פון די „בני ציון" מיט זייער גאנצער ענערגיע, א ביישפיעל פון דער אונערמידליכקייט פון דעם לעצטען איז מיר באקאנט, וועלכער וועט ריכטיג אילוסטרירען די איבערגעבענהייט צום ציוניסטישען געדאנק פון דיעזען חבר.

אין 1915 איז פראפאגאנדא ליפלעטס געדרוקט געווארען פון די בני ציון וועלכע האבען געדארפט פערטהיילט ווערען אויף צווישען די קינדער פון דעמאלט עקזיסטירענדער „ציון שוהל" וועלכע איז געשטאנען אונטער דער אויפזיכט פון מר. עדמונד שייער. א קאמיטע איז פאר דיזען צוועק באשטימט געווארען וועלכע האבען זיך געדארפט געפינען אויף'ן פלאץ 10 אזייגער פריה און באזארגען די צוטהיילונג פון די ליפלעטס.

ויהי בחצות הלילה... האט זיך חבר קאפלאן געחלומט אז די קאמיטע האט ניט געטהון איהר אויפגאבע, און גאנץ פריה איז ער געשטאנען אויף'ן פלאץ און האט פארנאנדער געטיילט די ליפלעטס צו די קינדער, ווען די בעשטימטע קאמיטע איז טאקי געווען אבוועזענד און האט איהר פליכט ניט געטהאן.

די לעצטע בעריכטען דערצעהלען אז גע-